

Bruxelles, 27. studenoga 2025.
(OR. en)

16071/25

ENV 1290
CLIMA 562
COMPET 1249
IND 552
AGRI 652
FOOD 110
PECHE 422
ENER 632

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 27. studenoga 2025.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Predmet: KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I
ODBORU REGIJA
Strateški okvir za konkurentno i održivo gospodarstvo EU-a

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 960 final.

Priloženo: COM(2025) 960 final

Bruxelles, 27.11.2025.
COM(2025) 960 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Strateški okvir za konkurentno i održivo gospodarstvo EU-a

{SWD(2025) 895 final}

UVOD

Biogospodarstvo predstavlja stratešku priliku za 21. stoljeće – ono je pokretač ekološki održivog rasta, konkurentnosti i otpornosti. Omogućuje bolje iskorištavanje europskih bioloških izvora, znanstvene izvrsnosti i industrijske baze za dekarbonizaciju našeg gospodarstva i zamjenu materijala i proizvoda dobivenih iz fosilnih goriva. Razvija praktična rješenja za gospodarsko blagostanje i otporne ruralne i obalne zajednice, a industriji pomaže da prijeđe na izrazitije kružne modele proizvodnje. Doprinosi strateškoj autonomiji EU-a smanjenjem ovisnosti o uvezenim proizvodima dobivenima iz fosilnih goriva i može znatno doprinijeti klimatskim i okolišnim ciljevima kao što su učinkovitost iskorištavanja resursa, smanjenje emisija stakleničkih plinova, otpornost vodoopskrbe, nulta stopa onečišćenja i bioraznolikost.

Biogospodarstvo podrazumijeva aktivnosti iznalaženja održivih rješenja na temelju **bioloških izvora za stvaranje dodane vrijednosti**. To uključuje proizvode, usluge, znanost i tehnologije od kojih korist imaju brojni sektori: od poljoprivrede, šumarstva, ribarstva i akvakulture do lanaca vrijednosti koji se temelje na preradi biomase, bioproizvodnji i biotehnologijama, među ostalim u području hrane¹, zdravlja, energetike, industrije i usluga ekosustava. Biološki izvori² uključuju genetske izvore, kao i primarnu i sekundarnu biomasu, kao što su nusproizvodi i ostaci, te biogeni ugljik³ uhvaćen inovativnim tehnologijama.

Europsko biogospodarstvo ima **čvrste temelje**: vrhunsku znanost, najsuvremenije tehnologije, konkurentnu industrijsku bazu, jedinstveno tržište od 26 milijuna poduzeća i 450 milijuna potrošača⁴ te znatnu proizvodnju biomase⁵ za koju su zaslužni poljoprivrednici, šumari i ribari u EU-u.

Biogospodarstvo EU-a, čija je vrijednost **2023. iznosila do 2,7 bilijuna EUR**^{6,7}, **dinamičan je pokretač konkurentnosti** i strateški je važno za mnoge sektore gospodarstva⁸. U sektoru proizvodnje i prerade biomase u EU-u je 2023. bilo zaposleno

---

¹ Hrana je važan dio biogospodarstva i okosnica vizije za poljoprivredu i hranu. Iako to nije primarni cilj ove strategije, nekoliko strateških mjera pogoduje inovacijama u vezi s hranom i dopunjuje politike EU-a povezane s održivim prehrambenim sustavima.

² U strategiji se koriste sljedeći pojmovi: 1. „biološki izvori” uključuju genetske izvore, organizme ili dijelove organizama, populacije ili neke druge biotičke komponente ekosustava sa stvarnom ili potencijalnom upotrebom ili vrijednošću za čovječanstvo (Konvencija o biološkoj raznolikosti); 2. biološki izvori obuhvaćaju i „biomasu”: „biomasa” znači biorazgradiv udio proizvoda, otpada i ostataka biološkog podrijetla iz poljoprivrede, uključujući tvari biljnog i životinjskog podrijetla, iz šumarstva i s njima povezanih proizvodnih djelatnosti, uključujući ribarstvo i akvakulturu, te biorazgradiv udio otpada, uključujući industrijski i komunalni otpad biološkog podrijetla (članak 2. točka 24. Direktive o obnovljivoj energiji); 3. „na biološkoj osnovi, bio- ili biološki” znači dobiveno iz biomase; biomasa može biti podvrgnuta fizičkoj, kemijskoj ili biološkoj obradi (Europski odbor za normizaciju (točka 2.1.)).

³ Pojam „defosilizacija” u strategiji se upotrebljava kako bi se dalo do znanja da se materijali sastoje od ugljika.

⁴ COM(2025) 500 final, Strategija za jednostavno, učinkovito i otporno jedinstveno tržište.

⁵ Mubareka, S. B. i Renner A. (urednici). Opskrba EU-a biomasom, njezina upotreba, upravljanje njome i regenerativne mjere (*EU Biomass supply, uses, governance and regenerative actions*), izdanje povodom 10. godišnjice, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2025.

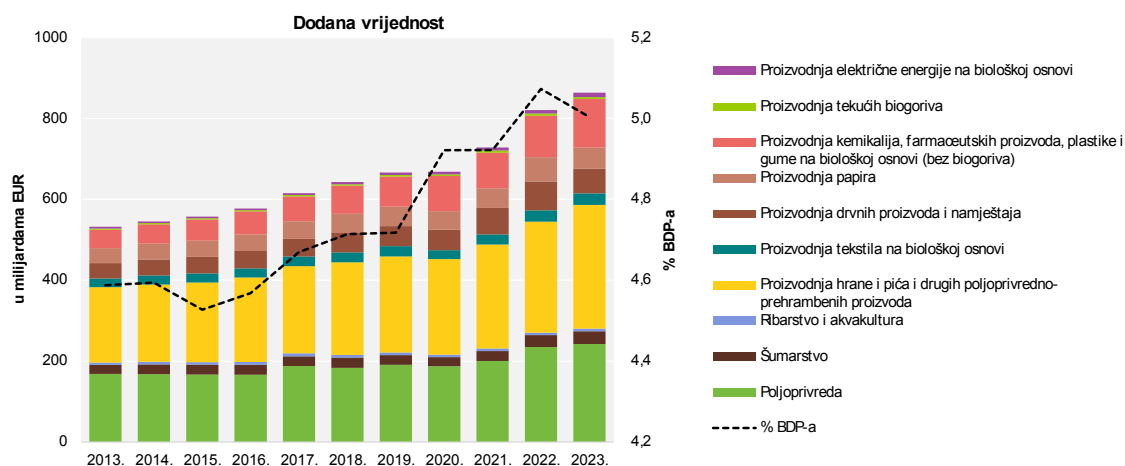
⁶ Lasarte-López, J., M'barek, R. (2025.). Kratki prikaz biogospodarstva u EU-u: važnost gospodarske dodane vrijednosti, zapošljavanja i inovacija (*The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation*). Europska komisija, Sevilla, 2025. JRC143759.

⁷ Ako se uzmu u obzir i uslužne djelatnosti, veličina svih sektora relevantnih za biogospodarstvo još je veća. Prema procjenama Zajedničkog istraživačkog centra u sektorima relevantnima za biogospodarstvo 2023. otvoreno je od 42 do 60 milijuna radnih mjesta (19 – 28 % ukupnog broja zaposlenih) i ostvarena dodana vrijednost od 1,9 do 2,7 bilijuna EUR (oko 11 – 16 % BDP-a EU-a).

⁸ Prema IRP-ovu izvješću *Global Resources Outlook* za 2024. ukupna potražnja za biomasom povećala se s 12,6 milijardi tona 1970. na 24,8 milijardi tona 2020.

17,1 milijun ljudi (8 % radnih mjesta u EU-u) i ostvarena je dodana vrijednost od 863 milijarde EUR (5 % BDP-a EU-a)⁹. Ulaganja u istraživanje i razvoj u sektorima povezanim s biogospodarstvom 2023.¹⁰ dosegla su 23,2 milijarde EUR (9 % svih ulaganja u istraživanje i razvoj), dok su patenti u tim područjima činili 5 % svih patenata prijavljenih u EU-u u razdoblju od 2008. do 2020.¹¹ U proteklom desetljeću sektori biogospodarstva rasli su brže od cjelokupnog gospodarstva¹². Procjene upućuju na to da se u EU-u za svako radno mjesto otvoreno u europskom sektoru biogospodarstva otvara dodatnih 2,9 neizravnih radnih mjesta¹³.

Slika 1. Kretanje dodane vrijednosti u sektorima proizvodnje i prerade biomase (27 država članica EU-a)¹⁴

Izvor: Lasarte-López, J., M'barek, R. (2025.). Kratki prikaz biogospodarstva u EU-u: važnost gospodarske dodane vrijednosti, zapošljavanja i inovacija (*The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation*). Europska komisija, Sevilla, 2025. JRC143759.

Biogospodarstvo još uvijek ima golem neiskorišteni potencijal. Najveći razlog za to je manjak ulaganja: **Grupa Europske investicijske banke (EIBG)** utvrdila je potrebe za ulaganjima¹⁵ u devet sektora biogospodarstva određivši u kojim područjima EU mora djelovati kako bi uklonio nedostatke u financiranju i ubrzao održivu transformaciju. Ta analiza pokazuje znatne nedostatke u financiranju u cijelom vrijednosnom lancu, posebno u vezi s povećanjem bioproizvodnje, naprednim biomaterijalima i infrastrukturom kružnog biogospodarstva, što trenutačno sprečava ulazak perspektivnih inovacija na tržište.

⁹ Na temelju Lasarte-López, M'barek (2025.).

¹⁰ Na temelju Lasarte-López, M'barek (2025.).

¹¹ Grassano, N., M'Barek, R. i Gonzales Hermoso, H. Patentiranje u biogospodarstvu: analiza trendova i obrazaca u EU-u (*Patenting in the Bioeconomy: An Analysis of Trends and Patterns in the EU*), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2025.

¹² Lasarte-López, J., M'barek, R. (2025.). Kratki prikaz biogospodarstva u EU-u: važnost gospodarske dodane vrijednosti, zapošljavanja i inovacija (*The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation*). Europska komisija, Sevilla, 2025. JRC143759.

¹³ Amsterdam Data Collective, 2025. *The Value of Biosolutions: Growth and Prosperity to 2035* – europsko izdanje

¹⁴ JRC, 2025. Kratki prikaz biogospodarstva u EU-u: važnost gospodarske dodane vrijednosti, zapošljavanja i inovacija (*The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation*).

¹⁵ EIBG. *Investment gaps to achieve sustainable targets in the bioeconomy*, 2025.

Istodobno, opseg biogospodarstva limitiran je ograničenjima planeta, utjecajima klimatskih promjena i održivošću biomase^{16 17}. Odgovorna i učinkovita upotreba biomase i dalje je ključna za **dugoročnu konkurentnost, stabilnost opskrbe i zdravlje ekosustava**.

Na temelju opsežnih povratnih informacija iz nekoliko savjetovanja¹⁸ ovom se strategijom **utvrđuju daljnji koraci za izgradnju održivog biogospodarstva koje pozitivno utječe na prirodu:**

1. **proširenjem inovacija i ulaganja;**
2. **uspostavom novih vodećih tržišta za biomaterijale i biotehnologije;**
3. **osiguravanjem održive opskrbe biomasom u svim lancima vrijednosti; i**
4. **iskorištavanjem globalnih prilika.**

Ova strategija temelji se na Strategiji za biogospodarstvo iz 2012.¹⁹ i revizijama iz 2018.²⁰ i 2022.²¹, a u prvom su planu industrijska primjena, rast tržišta, konkurentnost i otpornost. U njoj se uzimaju u obzir zaključci Vijeća iz 2023. i 2024.²² te strateški program za razdoblje 2024. – 2029.²³ Oslanja se i na Rezoluciju Europskog parlamenta o budućnosti biotehnologije i bioproizvodnje EU-a iz srpnja 2025.²⁴

Vizija: Europsko biogospodarstvo 2040.

Do 2040. održivi materijali i proizvodi na biološkoj osnovi kao što su građevinski materijali, biokemikalije, tekstil, gnojiva te sredstva za zaštitu bilja i plastika u širokoj su uporabi u EU-u. Pružaju alternative bez fosilnih goriva i stvaraju nove, stabilne izvore prihoda u ruralnim, obalnim i industrijskim regijama po cijeloj Europi. Poboljšanja održivog prinosa pospješuju otporne poljoprivredne i prehrambene sustave kojima se upravlja na temelju znanja. U integriranim biorafinerijama i naprednim postrojenjima za fermentaciju po cijeloj se Europi od raznih sirovina dobivaju proizvodi visoke vrijednosti.

Europsko biogospodarstvo takvog je opsega jer zahvaljujući biotehnologiji, koja se podupire odgovarajućim aktima, biološka rješenja postaju priuštiva, konkurentna i primjenjiva na industrijskoj razini.

Otkrića u području biotehnologije i bioproizvodnje doprinose troškovno konkurentnim i prilagodljivim biološkim rješenjima. Vještine, sigurnost ulaganja i pouzdana opskrba biomasom temelj su industrijske primjene.

¹⁶ EEA. *The European Biomass Puzzle*, 2023., [The European Biomass Puzzle | Publications | European Environment Agency \(EEA\)](#).

¹⁷ Europska agencija za okoliš. *Europe's Environment 2025 – Main Report: Europe's Environment and Climate: knowledge for resilience, prosperity and sustainability*.

¹⁸ Radni dokument službi Komisije – Sažeto izvješće o savjetovanju s dionicima i rezultati javnog savjetovanja na portalu EU-a „Iznesite svoje mišljenje”.

¹⁹ COM(2012) 060 final, Inovacijama do održivog rasta: biogospodarstvo za Europu.

²⁰ COM(2018) 673 final, Održivo biogospodarstvo za Europu: Jačanje veze gospodarstva, društva i okoliša. Ažurirana Strategija EU-a za biogospodarstvo.

²¹ COM(2022) 283 final, Europska politika u području biogospodarstva: pregled stanja i buduća kretanja.

²² Vijeće Europske unije. Zaključci Vijeća o mogućnostima biogospodarstva s obzirom na trenutačne izazove s posebnim naglaskom na ruralnim područjima, 2023.

²³ *Službeni list Europske unije*, SL C 2024 400 I, str. 1.

²⁴ Europski parlament. Rezolucija o budućnosti sektora biotehnologije i bioproizvodnje EU-a: primjena rezultata istraživanja, poticanje inovacija i jačanje konkurentnosti, 2025. Odbor regija i Europski gospodarski i socijalni odbor također su objavili mišljenja o biogospodarstvu.

Biogospodarstvo Europi omogućuje da iskoristi svoje prednosti – produktivna poljoprivredna zemljišta, šume kojima se održivo upravlja i zdrave oceane – radi blagostanja, gospodarske sigurnosti te sigurnosti opskrbe hranom i otpornosti. Zahvaljujući poljoprivredi i šumarstvu, u kombinaciji s pametnijim korištenjem morskih resursa, Europa većinu svojih potreba za biomasom može zadovoljiti održivom domaćom proizvodnjom. Strateškom upotrebom nusproizvoda i ostataka učinkovitije se iskorištavaju resursi te ujedno jača položaj EU-a na globalnim tržištima.

Na globalnoj razini Europa je vodeći partner i izvoznik održivih tehnologija i materijala na biološkoj osnovi te znanja i iskustva. Pravednim i održivim strateškim partnerstvima i trgovinskim sporazumima EU ulazi na nova tržišta. EU aktivno djeluje u međunarodnim forumima kao što su Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO) i Svjetska trgovinska organizacija (WTO), zalažući se za pravedno globalno biogospodarstvo utemeljeno na pravilima.

1. PROŠIRENJE INOVACIJA I ULAGANJA: OD LABORATORIJA DO PRIMJENE

Tijekom posljednjeg desetljeća dokazan je potencijal **inovacija u biogospodarstvu u širim razmjerima**. Dodana vrijednost novih materijala na biološkoj osnovi brzo raste u sektorima kao što su kemikalije, farmaceutski proizvodi, plastika, građevinarstvo i tekstil²⁵. Međutim, međunarodna konkurencija, posebno iz Sjedinjenih Američkih Država i Kine, kao i trajne prepreke na jedinstvenom tržištu usporavaju njihovo uvođenje i mogu dovesti do preusmjerenja inovacija na tržišta izvan EU-a.

Da bismo brže iskoristili potencijal inovacija i prešli na njihovu primjenu, moramo ukloniti postojeće prepreke, povećati ulaganja i dodatno podupirati te tehnologije, crpeći najveću dodanu vrijednost iz ograničenih resursa.

1.1. Uklanjanje prepreka

Pojednostavnjenje zahtjeva i lakši ulazak na tržište

Biogospodarstvo i dalje najviše koči **regulatorna složenost**. Ulazak na tržište sektora biogospodarstva često kasni zbog nesigurnosti u pogledu načina razvrstavanja novih bioproizvoda koji se ne mogu jasno uvrstiti u postojeće pravno priznate kategorije²⁶. Ta složenost, koju dodatno povećavaju različita nacionalna pravila i tumačenja u državama članicama, dovodi do fragmentacije tržišta i većih troškova poslovanja, posebno za MSP-ove.

Kako bi se osiguralo da uz zaštitu sigurnosnih standarda u EU-u vlada predvidljivo i poticajno okruženje za inovacije na biološkoj osnovi, Komisija namjerava pojednostavniti regulatorne zahtjeve i ubrzati odobrenje proizvoda na temelju **akata EU-a o biotehnologiji**. Tim će se aktima uvesti sektorski i horizontalni pospješitelji, na primjer regulatorna izolirana okruženja, ubrzani postupci odobravanja mikrobnih rješenja za industrijsku upotrebu u biogospodarstvu i pojednostavnjeno izdavanje dozvola za projekte bioproizvodnje.

²⁵ Lasarte-López, J., M'barek, R. (2025.). Kratki prikaz biogospodarstva u EU-u: važnost gospodarske dodane vrijednosti, zapošljavanja i inovacija (*The EU bioeconomy at a glance: Focus on economic value added, employment and innovation*). Europska komisija, Sevilla, 2025. JRC143759.

²⁶ Europska agencija za kemikalije (ECHA). Kemikalije na biološkoj osnovi iz Uredbe REACH, 2023.

Od presudne je važnosti brzo i razmjerno procijeniti rizik novih bioloških rješenja. Danas takve procjene provode Europska agencija za sigurnost hrane, Europska agencija za kemikalije i Europska agencija za lijekove. Njihova je stručnost neophodna, no inovatori često prolaze fragmentirane i dugotrajne postupke, posebno ako se nova biološka rješenja ne uklapaju u potpunosti u postojeće regulatorne kategorije.

Komisija će uspostaviti **Europski forum biogospodarskih regulatora i inovatora** kao strukturirani prostor za razmjenu najboljih praksi povezanih s procjenama rizika novih bioloških rješenja, pratit će napredak i sudjelovati u preliminarnim raspravama s poduzećima koja razvijaju nova biološka rješenja. Koordinirat će mjere na nacionalnoj razini i na razini EU-a kako bi novi sudionici brže dobivali odobrenja i kako bi se uklonile prepreke.

Osim uspostave Foruma, **postupak odobrenja mora postati brži, jasniji i jednostavniji**. Komisija će dati smjernice o razvrstavanju novih bioproizvoda i uspostaviti jedinstvenu internetsku ulaznu točku kako bi poduzeća informacije trebala dostaviti samo jednom. Na razini EU-a agencije će bolje koordinirati procjene rizika kako bi se izbjeglo udvostručavanje i skratilo vrijeme čekanja.

Komisija će **MSP-ovima koji povećavaju opseg inovativnih bioproizvoda staviti na raspolaganje tehničku potporu za brže dobivanje odobrenja uz zadržavanje visokih sigurnosnih standarda**. Posebno će podupirati MSP-ove koji razvijaju inovativne proizvode koji se temelje na naprednoj fermentaciji, uključujući hranu za ljude i životinje.

Kako bi se prikupljali dokazi i poboljšala regulatorna fleksibilnost propisa kojima se podupiru inovacije, a inovatori u biogospodarstvu mogli razvijati i testirati nove ideje, Komisija će **promicati upotrebu testnih okruženja** kao što su regulatorna izolirana okruženja u biogospodarstvu, među ostalim u kontekstu predstojećeg akta EU-a o inovacijama.

Za biotehnologiju i bioproizvodnju vrijedit će i jasniji i dosljedniji standardi kojima se pospješuje uvođenje na tržište. Radi zadržavanja konkurentnosti u tim složenim područjima koja se brzo razvijaju, Komisija će ubrzati razvoj standarda i mjeriteljstva u području biogospodarstva. U okviru trenutnog VFO-a povećat će svoja ulaganja u prednormativne aktivnosti razvojem, ispitivanjem i potvrđivanjem strateških predstandarda u stvarnom okruženju, među ostalim u pogledu podataka.

U skladu s **Uredbom o građevnim proizvodima** bitne značajke povezane s reakcijom na požar i otpornošću na požar već se prema potrebi primjenjuju na sve građevne proizvode, a proizvođači moraju u skladu s tim navesti njihova svojstva. Različite nacionalne prakse i dalje dovode do udvostručavanja za one građevne proizvode na biološkoj osnovi koji još nisu usklađeni. Ne bi li uklonila te nedosljednosti, Komisija će surađivati s državama članicama, industrijom i tijelima za normizaciju kako bi se dala prednost razvoju i reviziji relevantnih usklađenih normi u okviru Uredbe o građevnim proizvodima (tako što će se 2026. donijeti zahtjevi za normizaciju za vrata i prozore, proizvode/elemente i pomoćne elemente od konstrukcijskog drva, ploče i elemente na osnovi drva i proizvode za toplinsku izolaciju). Tako će se postojeće metode testiranja i klasifikacijski pristupi EU-a usklađeno primjenjivati na drvenu sirovinu i druge bioproizvode, a zahtjevi za protupožarnu zaštitu na razini zgrade ostat će u nacionalnoj nadležnosti.

Neregulatorne prepreke

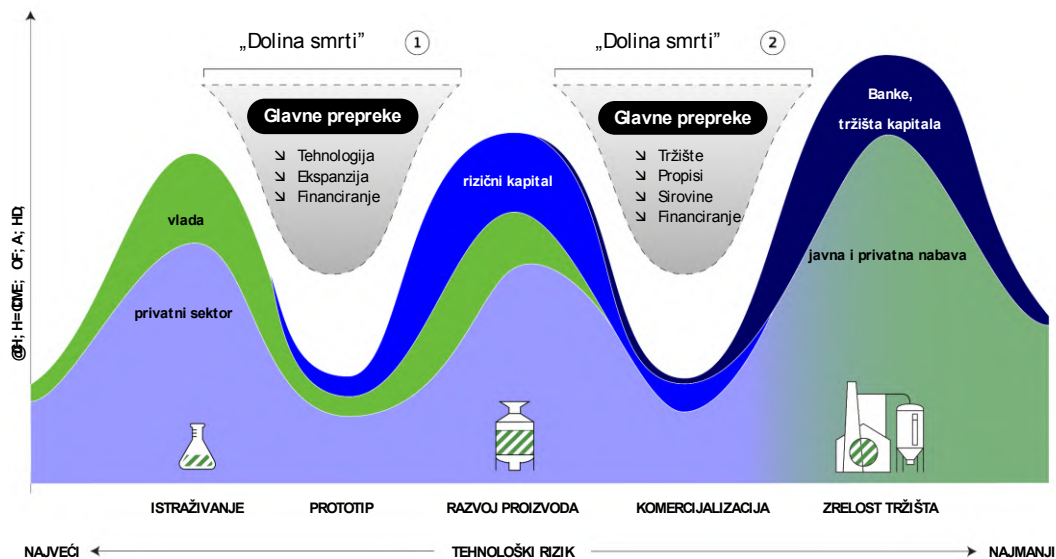
U usporedbi s alternativama koje se temelje na fosilnim gorivima, bioproizvodi mogu biti korisni za okoliš a da potrošači toga nisu uvijek svjesni. Aktualnim preispitivanjem metoda za mjerenje **ekološkog otiska proizvoda** poboljšat će se procjena i usporedba materijala, kemikalija i proizvoda na biološkoj osnovi. To uključuje preciziranje obračuna biogenog ugljika, dodavanje pokazatelja za bioraznost i mikroplastiku te poboljšanje metoda za procjenu kružnosti, a i kvalitetnije podatke koji će se koristiti za transparentne i vjerodostojne procjene.

1.2. Poticanje inovacija i ulaganja

Za tehnologije na biološkoj osnovi i industrijsku biotehnologiju potrebni su ogroman kapital te znatna početna ulaganja u istraživanje i inovacije, demonstraciju i proizvodnu infrastrukturu. Unatoč potpori iz fondova i instrumenata EU-a za smanjenje rizika inovacija i ulaganja, mogućnosti financiranja *start-up* i *scale-up* poduzeća u području biogospodarstva u fazi između laboratorijskog otkrića i stavljanja na tržište i dalje su nedovoljne. Ta poduzeća nailaze na **dvije „doline smrti“**.

Prva je u fazi između demonstracije i prve komercijalne proizvodnje, kad tehnologije moraju dokazati svoju tehničku i gospodarsku održivost. U toj fazi ogromne potrebe za kapitalom i percipirani tržišni rizici mogu odvratiti privatne ulagatelje. Druga „dolina smrti“ pojavljuje se nakon početnog ulaska na tržište, kad poduzeća nastoje prijeći na industrijsku proizvodnju, što je zahtjevno jer su za prelazak u industrijsku fazu potrebni znatan kapital za rast i dugoročna sigurnost otkupa.

Slika 2.: Dvije doline smrti za širenje biogospodarstva u Europi

Izvor: Grafikon Europske komisije na temelju rezultata javnog savjetovanja i vlastite analize

Strategija za europske biološke znanosti i strategija EU-a za *start-up* i *scale-up* poduzeća pružaju okvir za ubrzavanje inovacija, poboljšanje pristupa tržištu i potporu rastu poduzeća, čime se osigurava usporedni napredak održivosti i konkurentnosti. To bi se trebalo dopuniti nizom posebnih mjera za ulaganja i inovacije u biogospodarstvu, s konkretnim naglaskom na kasnije faze ekspanzije.

Smanjenje rizika ulaganja radi povećanja inovacija

Kako bi se poduzećima omogućilo financiranje povećanja inovacija, ključno je smanjiti rizike ulaganja, iskoristiti mješovito financiranje i ojačati financijsku održivost revolucionarnih rješenja. Pristup poduzetničkom financiranju u ranoj i kasnoj fazi trebalo bi olakšati i na razini EU-a i na nacionalnoj razini te se posebno usredotočiti na privlačenje ulagača koje prvenstveno zanima biogospodarstvo, a i na fondove koji žele postići određeni učinak i iz kojih se mogu financirati dugoročni projekti koji iziskuju veliki kapital, u skladu s primjenjivim pravilima o državnim potporama. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti prilagodbi financiranja potrebama MSP-ova i razinama tehnološke spremnosti.

U prijedlogu Komisije za **sljedeći višegodišnji financijski okvir** (VFO za razdoblje 2028. – 2034.) povećava se financiranje biogospodarstva u okviru **Europskog fonda za konkurentnost** (ECF) i onog dijela okvirnog programa **Obzor Europa** koji se odnosi na zdravlje, biotehnologiju, poljoprivredu i biogospodarstvo. Tako će se mobilizirati financijska sredstva za istraživanja i inovacije i velika ulaganja duž cijelog vrijednosnog lanca, uključujući održivo upravljanje zemljištem, te smanjiti rizik za industrijsku primjenu, što će povezati faze istraživanja, inovacija i rasta tržišta.

U međuvremenu su programi u okviru trenutnog VFO-a i dalje dostupni za potrebe biogospodarstva. Oni se moraju u potpunosti provesti, uzimajući u obzir i preporuke Grupe EIB-a kao što su, na primjer, razvoj programa za poticanje biogospodarstva, iskorištavanje najvažnijih zahtjeva za bespovratna sredstva Zajedničkog poduzeća za Europu kao kružno biogospodarstvo (CBE-JU) i povećanje fleksibilnosti potpore projektima (npr. visokorizična ulaganja u projekte u ranoj fazi)²⁷. **Zajednička poljoprivredna politika** (ZPP) nudi različite modele za zajednička ulaganja u preradu odozdo prema gore i stavljanje na tržište novih vrijednosnih lanaca, čime se stvara vrijednost iz neiskorištene biomase, te u povezivanje primarne proizvodnje s industrijskim ulaganjima, što doprinosi ruralnom rastu i zapošljavanju. Mehanizmom HERA Invest podupiru se MSP-ovi i *start-up* poduzeća koji ulažu u MCM-ove²⁸ za rješenja za smanjenje i prevenciju zdravstvenih rizika za koja bi se, prema potrebi, mogli iskoristiti biološki izvori i biotehnologija. **InvestEU za plavo gospodarstvo** je instrument mješovitog financiranja kojim se podupiru rizični kapital i privatna ulaganja u plavo biogospodarstvo.

Komisija će od 2026. poboljšati pristup financiranju i povezanim uslugama za *start-up* i *scale-up* poduzeća u biogospodarstvu u okviru **Fonda za scale-up poduzeća u Europi** i drugih **instrumenata Europskog vijeća za inovacije**, u tijesnoj suradnji s EIB-om, drugim financijskim akterima te nacionalnim i regionalnim dionicima.

Komisija će od 2026. surađivati s industrijom i dionicima na preispitivanju **Zajedničkog poduzeća za Europu kao kružno gospodarstvo** i određivanju najdjelotvornijeg formata suradnje za sljedeći VFO kako bi se postigao željeni učinak i ostvarila vrijednost za uloženi novac.

Ne bi li **privukla privatne ulagače**, Komisija će utvrditi financijske instrumente za nadogradnju uspješnih praksi kao što je **Europski fond za kružno biogospodarstvo** (ECBF), preko EIB-a i nacionalnih razvojnih banaka. Komisija će raditi i na tome da se održiva bioproizvodnja i druge djelatnosti na biološkoj osnovi na odgovarajući način uzmu

---

²⁷ EIBG. *Scaling up Europe's Bio-based industries*, 2025.

²⁸ Medicinske protumjere (MCM-ovi).

u obzir u predstojećim revizijama delegiranih akata o taksonomiji EU-a radi veće sigurnosti ulaganja.

Kako bi objedinila sve te instrumente, Komisija će sazvati **skupinu za ulaganje u biogospodarstvo**, koja će se baviti aspektima financija i ulaganja oslanjajući se na istraživanja, demonstracije i povećanje financiranja na razini EU-a i na nacionalnoj razini. U toj će skupini Komisija, Grupa EIB-a, nacionalne razvojne banke i privatni ulagači osmisliti portfelj unovčivih projekata, uspješnije dijeliti rizik i privlačiti privatni kapital. Taj koordinirani pristup trebao bi pospješiti javna i privatna ulaganja u sljedećem desetljeću, posebno za **proizvodnju biomaterijala, prve biorafinerije određene vrste i napredna postrojenja za fermentaciju**.

Potpore širenju tehnologija, pilot-projektima i demonstracijama

Ograničen pristup infrastrukturi za pilot-testiranje i unapređenje poslovanja još je jedno važno usko grlo za *start-up* i *scale-up* poduzeća u području biogospodarstva. Komisija će podupirati bolji pristup takvim infrastrukturama na temelju postojećih sinergija među programima EU-a kao što su partnerstva između savjetodavne službe **Green Assist** i **Europske poduzetničke mreže**.

Komisija surađuje s državama članicama na usklađivanju prioriteta ulaganja u biogospodarstvo i koordiniranju mehanizama potpore EU-a s nacionalnim projektima, među ostalim u vezi s važnim projektima od zajedničkog europskog interesa. **Zajednički europski forum za važne projekte od zajedničkog europskog interesa** (JEF-IPCEI) razmatra vrijednosni lanac biotehnologije i bioproizvodnje radi utvrđivanja mogućih projekata. Države članice mogu osmisliti mjere potpore za IPCEI-ove za istraživanje i razvoj važnih inovacija i prvu industrijsku primjenu tehnologija ključnih za prelazak na čistu energiju, ili važnih infrastrukturnih projekata.

2. RAZVOJ VODEĆIH TRŽIŠTA ZA MATERIJALE I TEHNOLOGIJE

Utvrđivanjem i jačanjem vodećih tržišta, na kojima biološka rješenja imaju predvidljive uvjete potražnje, mogu se potaknuti privatna ulaganja i omogućiti rast. Prednost bi trebalo dati sektorima u kojima biološka rješenja pružaju najveću dodanu vrijednost i samo što nisu stavljena na tržište ili su već industrijski zrela, oslanjajući se na postojeće lance vrijednosti kako bi se osigurala daljnja učinkovitost iskorištavanja resursa, brža primjena i vidljiv gospodarski učinak, iskorištavajući u najvećoj mogućoj mjeri europske resurse biomase kao temelj za tržišta biogospodarstva. Biomasa u Europi 2022. upotrebljavala se prvenstveno za hranu za životinje (38 %), energiju (29 %), materijale (24 %) i hranu (9 %). Tijekom posljednjih deset godina upotreba biomase za proizvodnju energije povećala se za 14 %, dok se upotreba materijala povećala za 11 %²⁹. Bioenergija je i dalje važna za energetske sigurnost, posebno ako se za nju koriste ostaci, ako ne doprinosi onečišćenju vode i zraka te ako se dopunjuje s drugim obnovljivim izvorima energije.

2.1. Učinkovita upotreba biomase

Biomasa se može učinkovito iskoristiti u primjenama veće vrijednosti i tako smanjiti pritiske na ekosustave, uzimajući pritom u obzir lokalne uvjete i stvarno stanje na tržištu:

---

²⁹ Sažetak politike JRC-a, Ponuda i potražnja za biomasom u EU-u u razdoblju 2012. – 2022. (*Biomass supply and demand in the EU 2012-2022*).

- treba voditi računa o sigurnosti opskrbe hranom i ishrane te ujedno održavati i poboljšavati usluge ekosustava,
- ako je izvedivo, biomasa bi se trebala koristiti za proizvode i materijale veće vrijednosti u kojima se ugljik skladišti dulje i koji zamjenjuju materijale dobivene iz fosilnih goriva,
- za energiju se mogu koristiti rezidualni i sekundarni tokovi, posebno ako osiguravaju energetske sigurnost i cjenovnu pristupačnost energije i ako ne postoje alternativna rješenja za dekarbonizaciju.

U procjeni najboljeg načina uporabe pri donošenju odluka o politikama i ulaganjima relevantni čimbenici su kvaliteta biomase; vrsta sirovine (primarna ili sekundarna); dostupnost biomase u određenom razdoblju; alternativni načini pružanja iste usluge uzimajući u obzir održivost, utjecaj na okoliš i kružnost; infrastruktura i kapacitet prerade te lokalni kontekst.

U budućnosti bi se **strateškim planovima u okviru ZPP-a, nacionalnim energetske i klimatskim planovima, kohezijskom politikom i nacionalnim ili regionalnim strategijama za biogospodarstvo** trebala podupirati učinkovita i odgovarajuća upotreba biomase. Taj je pristup u potpunosti u skladu s **okvirom za državne potpore iz Plana za čistu industriju**, kojim se države članice potiču da omoguće da projekti i aktivnosti financirani državnim potporama u najvećoj mogućoj mjeri doprinose kružnom gospodarstvu. Ne bi li poduprla države članice i sudionike na tržištu, Komisija će se pobrinuti za veću transparentnost tokova biomase u okviru postojećih mehanizama izvješćivanja i praćenja te će razmjenjivati praktične primjere i pristupe preko **Centra znanja za biogospodarstvo**. U tom će se smislu, među ostalim, provesti dosljedna i sveobuhvatna procjena utjecaja na okoliš i kompromisa koji se odnose na životni ciklus³⁰ te će se uzeti u obzir gospodarski potencijal u okviru pristupa na razini cijelog sustava, npr. gospodarskim modeliranjem.

Komisija će 2026. osmisлити paket mjera za energetske uniju za iduće desetljeće i uzeti u obzir iskustvo provedbe **Direktive o obnovljivoj energiji**, uključujući njezine kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova te tehnološki razvoj u području energije iz obnovljivih izvora. Osim toga, Komisija će do 2027. u skladu s člankom 3. stavkom 3. Direktive o obnovljivoj energiji objaviti izvješće o učinku, među ostalim na bioraznolikost, klimu i okoliš, te o mogućim poremećajima na tržištu do kojih dolazi uslijed provedbe programa potpore država članica za biomasu.

Biogoriva će i dalje biti važna za dekarbonizaciju prometnog sektora, posebno zrakoplovstva i pomorstva, kao i za elektrifikaciju prijevoza teškim vozilima na velike udaljenosti. Očekuje se da će potražnja od 2025. rasti, za što će djelomično biti zaslužne inicijative „ReFuelEU Aviation” i „FuelEU Maritime”. Međutim, dostupnost održive biomase još uvijek je ograničena, a biomasa je najkorisnija u sektorima u kojima je teško smanjiti emisije. Kako je navedeno u Planu ulaganja u održivi promet, ovom će se strategijom u te svrhe podupirati dosljedan, kružni i održiv lanac vrijednosti.

---

³⁰ Sinkko, T., Casonato, C., Valenzano, A., Wierzgala, P. i Listorti, G. Zamjena konvencionalnih proizvoda inovacijama u području biogospodarstva: analiza mogućih utjecaja na okoliš iz perspektive procjene životnog ciklusa (*Substituting conventional products with bioeconomy innovations: analysis of potential environmental impacts using a Life Cycle Assessment perspective*), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2025., JRC142832.

2.2. Pospješitelji vodećih tržišta biogospodarstva u svim sektorima – javna nabava i dobrovoljni industrijski savezi

Javnom nabavom može se potaknuti rana potražnja za inovativnim materijalima i rješenjima. Predstojećom revizijom direktiva o javnoj nabavi nastojat će se, među ostalim, dodatno promicati i olakšati javna nabava bioloških rješenja. Osim toga, Komisija će **podupirati javne naručitelje koji žele razmotriti biološka rješenja u relevantnim postupcima nabave.**

Dobrovoljne industrijske inicijative mogu doprinijeti jasnijim signalima potražnje i smanjenju nesigurnosti ulaganja, posebno za prva proizvodna postrojenja određene vrste. One dopunjuju regulatorno pojednostavnjenje i instrumente financiranja usklađivanjem tržišnih očekivanja i poboljšanjem koordinacije u cijelom lancu vrijednosti.

Komisija će razviti **pilot-projekt za biogospodarstvo u okviru alata za koordinaciju konkurentnosti (CCT)**, u skladu s Kompasom konkurentnosti. Cilj je tog projekta u okviru CCT-a **potaknuti potrebnu potražnju** koja će ubrzati industrijsku spremnost biomaterijala, uzimajući pritom u obzir ulogu primarnih proizvođača biomase u vrijednosnom lancu i osiguravajući da **start-up poduzeća imaju pristup potrebnim demonstracijskim postrojenjima** za testiranje novih proizvoda. U tu će se svrhu ovim projektom poduprijeti uspostava Saveza za Europu na biološkoj osnovi (BEA), **dobrovoljnog saveza korporacija** koji bi mogao osigurati pouzdanu i predvidljivu potražnju za materijalima i proizvodima na biološkoj osnovi, čime bi se opravdalo povjerenje privatnih ulagača u postrojenja s visokim kapitalnim izdacima te zajamčili potrebni **ugovori o otkupu**. Pilot-projektom u okviru CCT-a za biogospodarstvo potaknulo bi se i otvaranje **novih objekata za demonstracijsku infrastrukturu za bioproizvodnju** (razina tehnološke spremnosti 5 – 7), u kojima bi *start-up* i inovativna poduzeća mogla testirati nove prototipove i proizvode. **Savez za Europu na biološkoj osnovi** (BEA) okupit će poduzeća iz EU-a koja su se obvezala da će do 2030. zajedno kupovati materijale, proizvode i primjene na biološkoj osnovi u vrijednosti od 10 milijardi EUR. Razvojem praktičnih instrumenata mješovitog financiranja prilagođenih posebnostima različitih sektora biogospodarstva EU može zadobiti veće povjerenje ulagača u fazama rasta, među ostalim MSP-ova i regionalnih proizvođača.

Komisijine **smjernice o sporazumima o horizontalnoj suradnji** sadržavaju opća načela i konkretne primjere usklađenosti sporazuma o održivosti s pravilima EU-a o tržišnom natjecanju. Budu li poduzećima nejasni modeli suradnje, Komisija im može pružiti dodatne prilagođene smjernice u skladu uvjetima navedenima u **Obavijesti o neslužbenim smjernicama**.

2.3. Vodeća tržišta za materijale

Biomaterijali često teško postižu ekonomiju razmjera, što dovodi do viših troškova proizvodnje i manje potražnje, čime se ograničavaju rast i ulaganja. Slični problemi javljaju se na većini tržišta za biomaterijale i tehnologije: troškovna konkurencija s alternativama koje se temelje na fosilnim gorivima, rizici povezani s opskrbom sirovinama, slaba potražnja na tržištu, niska ekonomija razmjera i dulji rokovi za izdavanje odobrenja.

Utvrđeno je da sljedeća vodeća tržišta imaju velik potencijal da riješe te probleme ciljanim inicijativama i **ojačaju biogospodarstvo**.

Kao alternativa iz obnovljivih izvora biomase (npr. škrob, lignin ili alge), **plastika i polimeri na biološkoj osnovi** te **ambalažni materijali od vlakana na biološkoj osnovi** mogu zamijeniti materijale dobivene iz fosilnih goriva. Sve se više upotrebljavaju u ambalaži, automobilskim komponentama i industrijskim primjenama, a njihova se učinkovitost poboljšava stalnim istraživanjima i inovacijama, uključujući digitalni dizajn i dizajn materijala potpomognut umjetnom inteligencijom.³¹

Koristi:

- **manji ugljični otisak** u usporedbi s konvencionalnom plastikom (ovisno o polimerima),
- potencijal za **smanjenje ovisnosti o uvozu** važnih kemijskih sirovina,
- podupiranje **stvaranja nove vrijednosti** pri upotrebi biomase iz lokalnih izvora,
- osmišljavanje novih primjena za **biorazgradivu plastiku**.

Mjere za potporu potražnji i ulaganjima

U skladu s **Uredbom o ambalaži i ambalažnom otpadu** Komisija će učiniti sljedeće:

- podupirati priznavanje i uporabu **plastike i novih materijala na biološkoj osnovi**, kao dopunu **ciljevima u vezi s recikliranim sadržajem**, što će omogućiti dosljedan pristup u svim primjenama,
- procijeniti bi li se definicijama na razini EU-a moglo poduprijeti **certificiranje i širenje polimera na biološkoj osnovi**.

Tekstil od vlakana i tkanina na biološkoj osnovi sadrži prirodna vlakna (pamuk, lan, konoplju i vunu) i umjetna celulozna vlakna, s pouzdanim i sljeditivim izvorom celuloze, iz šuma kojima se upravlja na održiv način, čime se podupiru regionalni lanci vrijednosti.

Koristi:

- **obnovljive sirovine** s uspostavljenim europskim proizvodnim kapacitetom,
- moguće podupiranje **sljeditivih i regionalno uspostavljenih lanaca opskrbe**,
- izbjegavanje ispuštanja mikroplastike u okoliš,
- sve veća potražnja za tekstilnim vlaknima s manjim utjecajem na okoliš,
- potencijal za **očuvanje veće vrijednosti**, uključujući **u ruralnim regijama**.

Mjere za potporu potražnji i ulaganjima

- **Uredbom o ekološkom dizajnu za održive proizvode** utvrdit će se **zahtjevi učinkovitosti i trajnosti za tekstil**, uključujući tekstil od vlakana na biološkoj osnovi,
- u reviziji metoda **ekološkog otiska proizvoda** razmotrit će se **pokazatelji** relevantni za svojstva vlakana, ispuštanje mikrovlakana i ekološki otisak pa će potrošači lakše razumjeti koristi materijala kao što su tekstili na biološkoj osnovi,
- **fokusna skupina mreže ZPP-a** istražiti će kako povećati kapacitete EU-a za preradu vune i diversifikaciju prihoda poljoprivrednika.

³¹ [Prema kružnom gospodarstvu: biopolimeri dobiveni strojnim učenjem](#), preuzeto: 18.10.2025.

Kemikalije na biološkoj osnovi dobivaju se iz **obnovljivih bioloških izvora**, kao što su biljke, drvo, alge i poljoprivredni ostaci, te se upotrebljavaju u svim sektorima, uključujući farmaceutске proizvode, hranu i piće, tekstil, proizvode za osobnu njegu i industrijske primjene.

Koristi:

- **30 – 50 % niže emisije iz proizvodnih procesa** (ovisno o kretanju emisija),
- **mikrobni i enzimski procesi** mogu doprinijeti proizvodnji s manje energije,
- mogućnost **zamjene petrokemijskih sirovina i smanjenje ovisnosti o uvozu**.

Mjere za potporu potražnji i ulaganjima

Komisija će poduzeti sljedeće:

- podupirati širenje industrijske biotehnologije za proizvodnju kemikalija na biološkoj osnovi,
- poticati potražnju za kemikalijama na biološkoj osnovi i njihovu proizvodnju, kao što je moguće uvođenje zahtjeva u vezi s biološkim sadržajem za određene proizvode koji se stavljaju na jedinstveno tržište EU-a.

Građevni proizvodi na biološkoj osnovi sadrže drvo i druge obnovljive materijale kao što su konoplja, slama, micelij i kompoziti na bazi vlakana. U građevinskom sektoru nastane **više od 35 %** otpada EU-a i **5 – 12 %** ukupnih nacionalnih emisija stakleničkih plinova³². Upotrebom bioproizvoda može se smanjiti sadržaj ugrađenog ugljika i potražnja za energijom³³ u zgradama **oko 40 %**³⁴.

Koristi:

- **manja potražnja za ugrađenim ugljikom i energijom,**
- **dugoročno skladištenje ugljika** u zgradama,
- **diversifikacija** lanaca opskrbe materijalima,
- potpora **regionalnim** ekosustavima prerade.

Mjere za potporu potražnji i ulaganjima

U skladu s revidiranom **Uredbom o građevnim proizvodima** Komisija će učiniti sljedeće:

- nastaviti rad na **normizaciji** građevnih proizvoda na biološkoj osnovi i donijeti **norme** kojima se omogućuje pravedna usporedba konvencionalnih i inovativnih materijala, otvarajući i šireći tržište EU-a za građevne proizvode na biološkoj osnovi,
- kad je riječ o novim građevnim proizvodima na biološkoj osnovi koji još nisu usklađeni, budućim normama osigurati će se da se njihova svojstva, uključujući ponašanje u požaru, mogu izravno usporediti sa sličnim proizvodima od drukčijih materijala, čime će se poboljšati njihova konkurentnost i kretanje na jedinstvenom

³² [Zgrade i građevinski sektor – unutarnje tržište, industrija, poduzetništvo te mali i srednji poduzetnici.](#)

³³ [Projekt BIOBUILD – toplinska rješenja za zelene zgrade.](#)

³⁴ [Paving the way for lowering embodied carbon emissions in the building and construction sector | Clean Technologies and Environmental Policy.](#)

tržištu.

Kako bi potaknula uvođenje na tržište, Komisija će učiniti sljedeće:

- podupirati industrijaliziranu i modularnu gradnju u kojoj se koriste trajni materijali na biološkoj osnovi dajući svoj doprinos radu na normizaciji, modelima javne nabave i referentnim projektima u okviru Strategije za gradnju (2026.),
- podupirati procjene emisija stakleničkih plinova iz zgrada tijekom cijelog životnog ciklusa u skladu s **Direktivom o energetske svojstvima zgrada**,
- osmisliti metodologiju za certificiranje dugotrajnog skladištenja biogenog ugljika u zgradama u skladu s **okvirom za certifikaciju uklanjanja ugljika i gospodarenje ugljikom (CRCF)**.

Novi europski Bauhaus nastavit će sa sljedećim aktivnostima:

- **podupirat će demonstracijske projekte** (npr. obnova škola, socijalni stanovi, javni interijeri),
- **povezivati će dizajnere, arhitekte, proizvođače, graditelje, gradove i tijela koja upravljaju nacionalnim i regionalnim sredstvima te sredstvima EU-a**,
- unaprijedit će **prihvaćanje i vidljivost na tržištu**.

Akademija novog europskog Bauhauusa poduzimat će sljedeće aktivnosti:

- podupirat će **osposobljavanje i razvoj vještina** za gradnju na biološkoj i prirodnoj osnovi,
- pružat će ciljanu **potporu MSP-ovima i inovacijskim ekosustavima**,
- podupirat će **istraživanja i inovacije**.

Gnojiva na biološkoj osnovi i sredstva za zaštitu bilja. Gnojidbeni proizvodi na biološkoj osnovi sadrže mikroorganizme, reciklirane hranjive tvari i spojeve na biološkoj osnovi koji poboljšavaju plodnost tla i dostupnost hranjivih tvari. Sredstva za zaštitu bilja na biološkoj osnovi sadrže mikroorganizme i prirodne tvari (kao što su biljni ekstrakti i druge tvari na biološkoj osnovi) koji pomažu u upravljanju zdravljem bilja. Biološka gnojiva mogu smanjiti ovisnost o uvozu i ugljični otisak, a od poljoprivrednih ostataka i lokalnog organskog otpada stvoriti gospodarsku vrijednost.

Koristi:

- **smanjenje ovisnosti o sintetičkim sirovinama**,
- poboljšanje **funkcije tla i učinkovitosti iskorištavanja resursa**,
- uspostava **kružnih lanaca vrijednosti** pomoću poljoprivrednih nusproizvoda i nusproizvoda prerade,
- **smanjenje ovisnosti o uvozu** važnih poljoprivrednih sirovina, i
- **praktične i prilagodljive mogućnosti za poljoprivredna gospodarstva različite veličine**.

Mjere za potporu potražnji i ulaganjima

Zahvaljujući jasnijim načinima odobravanja i poboljšanoj vidljivosti na tržištu primjena bi se mogla znatno povećati do 2040.

Skupnim paketom o pojednostavnjenju u području kemikalija pojednostavnit će se postupci procjene određenih mikroorganizama u gnojidbenim proizvodima, a u predstojećem paketu o pojednostavnjenju sigurnosti hrane za ljude i životinje Komisija će predložiti mjere za brži pristup biopesticida tržištu.

U evaluaciji **Uredbe o gnojidbenim proizvodima** (koja se treba provesti do srpnja 2026.) Komisija će ispitati ostvaruje li se Uredbom njezin cilj promicanja upotrebe organskih i oporabljenih materijala. Na temelju evaluacije Komisija bi mogla predložiti ciljane mjere (npr. posebne smjernice, zajedničke podatkovne platforme ili pojednostavnjene procjene rizika za mikrobne sojeve).

U okviru **mreže ZPP-a EU-a** Komisija će podupirati razmjenu znanja i kružnu upotrebu hranjivih tvari te doprinijeti većoj **praktičnoj primjeni i boljoj informiranosti** poljoprivrednika i savjetnika. Nadalje, delegiranim aktom o oporabljenom dušiku iz stajskog gnoja (**RENURE**) predviđa se mogućnost upotrebe **prerađenog stajskog gnoja** u skladu s utvrđenim uvjetima.

2.4. Vodeća tržišta za tehnologije

Biotehnologije su ključne za jačanje biogospodarstva i širenje europske industrijske baze. Omogućuju pretvorbu primarne i sekundarne biomase u materijale, kemikalije i goriva te druge primjene izuzetne vrijednosti.

U **biorafinerijama** se od biomase, uključujući drvenu biomasu, poljoprivredne ostatke, biootpad i sporedne tokove prerade, dobiva niz proizvoda kao što su sastojci hrane, hrana za životinje, biogoriva, biokemikalije i biomaterijali³⁵. Biorafinerije mogu proizvoditi i alternative kritičnim sirovinama, kao što su anode na biološkoj osnovi koje se upotrebljavaju u baterijama. Često zahtijevaju znatna kapitalna ulaganja i koordinirano planiranje sirovina i infrastrukture. Poboľšanom industrijskom simbiozom može se optimizirati upotreba sirovina u svim sektorima, stabilizirati opskrba sirovina, smanjiti količinu otpada i troškove proizvodnje te podupirati industrijske klustere.

U **naprednoj fermentaciji** koriste se inovativni mikroorganizmi visokih performansi za pretvorbu izvora ugljika, kao što su ostaci šećera i druga sekundarna biomasa, u spojeve velike vrijednosti.

Trajno skladištenje biogenog ugljika može doprinijeti vodećoj ulozi Europe u industrijskim tehnologijama s nultom neto stopom emisija, dopuniti vrijednosni lanac biomaterijala dugoročnim skladištenjem ugljika te osigurati CO₂ kao sirovinu za industrijske procese u kojima je potreban ugljik.

Mjere za potporu potražnji i ulaganjima

Komisija i Grupa EIB-a nastavit će upotrebljavati instrumente za mješovito financiranje kako bi se ubrzala izgradnja prvih biorafinerija određene vrste i konsolidirali pristupi za smanjenje rizika s ciljem privlačenja više privatnog kapitala. Ne bi li poduprla stvaranje uspješnih regionalnih klastera, Komisija će doprinijeti razvoju dolina industrijske simbioze u kojima se koordiniraju sirovine, infrastruktura i investicijsko planiranje na teritorijalnoj razini.

---

³⁵ Perspektiva biorafinerije do 2030. (*EU biorefinery outlook to 2030*), Ured za publikacije Europske unije.

Kako bi doprinijela širenju poslovanja koje se temelji na fermentaciji, Komisija će poboljšati pristup MSP-ova i *scale-up* poduzeća demonstracijskoj i pilot-infrastrukturi te će prema potrebi pospješiti koordinaciju postupaka odobravanja.

Kad je riječ o hvatanju, upotrebi i skladištenju biogenog ugljika, preispitivanjem ETS-a EU-a istražiti će se mogući načini za priznavanje trajnog uklanjanja biogenog ugljika certificiranog u okviru CRCF-a, dok će se Inovacijskim fondom nastaviti podupirati prilagodljivi projekti Bio-CCUS.

3. JAMAC DUGOROČNIH IZGLEDA ZA BIOGOSPODARSTVO – BIOMASA IZ ODRŽIVIH IZVORA

U opskrbi biomasom EU je u velikoj mjeri samodostatan (oko 90 %)³⁶. To se neće promijeniti budu li se provodile dosljedne dugoročne mjere kojima će se održavati proizvodni kapaciteti, zdravlje ekosustava i otpornost resursa.

3.1. Smanjenje potrebe za primarnom biomasom: oslanjanje na sekundarne sirovine i kružnost

Kružnost mora postati temeljno načelo europskog biogospodarstva. Održavanjem produktivnosti materijala tijekom duljeg razdoblja i boljim iskorištavanjem ostataka i nusproizvoda EU može poduprijeti učinkovitost iskorištavanja resursa i smanjiti pritisak na sustave primarne proizvodnje. Sa stopom kružnosti od 11,8 % od 2015.³⁷, veća uporaba sekundarnih tokova biomase otvara mogućnosti za nove kružne poslovne modele. **Kružno biogospodarstvo započinje na lokalnoj razini.** Kad se od nusproizvoda i ostataka dobiju novi resursi, oni stvaraju vrijednost blizu mjesta nastanka i pomažu zajednicama da postanu samodostatne. U mnogim regijama poduzeća i industrije, uključujući MSP-ove i primarne proizvođače, već prerađuju otpad u sirovine, toplinu ili gnojiva. Međutim, za to je ključno **dobro funkcioniranje jedinstvenog tržišta EU-a za sekundarnu biomasu**³⁸. Jasniji tržišni signali i kapacitet prerade mogu poboljšati konkurentnost sekundarnih tokova. Mjerama za vodeća tržišta koje će Komisija donijeti u skladu s Uredbom o ekološkom dizajnu za održive proizvode s obzirom na tekstil i namještaj (vidjeti odjeljak 2.) utvrdit će se i zahtjevi koji se odnose na svojstva i izvješćivanje kako bi se **produljio životni vijek proizvoda i povećala mogućnost ponovne uporabe i recikliranja**, među ostalim za proizvode iz bioloških izvora. Sličan pristup primijenit će se i u pogledu znaka za okoliš EU-a.

Biootpad se još uvijek premalo iskorištava. Komisija će putem trostranog ugovora podupirati njegovo prikupljanje i vrednovanje, među ostalim u okviru predstojećeg akta o kružnom gospodarstvu, proizvodnju bioplina i biometana te upotrebu digestata kao gnojiva na biološkoj osnovi. Prema potrebi, poticat će se hvatanje i upotreba biogenog CO₂ radi veće učinkovitosti iskorištavanja resursa.

³⁶ Zajednički istraživački centar. Opskrba EU-a biomasom, njezina upotreba, upravljanje njome i regenerativne mjere (*EU Biomass supply, use, governance and regenerative actions*), 2025.

³⁷ [Okvir za praćenje – Kružno gospodarstvo – Eurostat.](#)

³⁸ Sekundarna biomasa obuhvaća biomasu iz nusproizvoda ili sporednih tokova procesa proizvodnje, biootpada, stočnog otpada, oporabljene otpadnog drva, papira i kartona te svu drugu biomasu oporabljenu iz bioproizvoda na kraju životnog vijeka.

Zatvaranje ciklusa hranjivih tvari ključno je za otpornost okoliša i gospodarstva. Kružna upotreba stajskog gnoja, među ostalim u okviru RENURE-a, može smanjiti ovisnost o anorganskim gnojivima. Komisija će promicati učinkovitost uporabe dušika u biogospodarskim sustavima i raditi na minimalnim ciljevima recikliranja i ponovne uporabe fosfora oporabljenog iz otpadnih voda i mulja.

3.2. Uspostava otpornih i održivih ekosustava i lanaca vrijednosti

Snaga europskog biogospodarstva ovisi o zdravlju i otpornosti njegova prirodnog okoliša.

Svaki rast se može odvijati unutar granica planeta ako znamo koliko se biomase može proizvesti i vaditi, a da se ujedno obnavljaju ekosustavi i održava otporan ponor ugljika u zemljišnom sektoru, uzimajući u obzir ciljeve LULUCF-a. Komisija će se i dalje oslanjati na znanstvene dokaze, praktično iskustvo i dijalog s proizvođačima i zajednicama kako bi podupirala ravnotežu između proizvodnje, obnove i zaštite. Potrebna je jasnija predodžba o potencijalu održive biomase. Komisija će stoga unaprijediti modeliranje i podatke preko **Centra znanja za biogospodarstvo** te iskoristiti te uvide za **oblikovanje mjera koje se odnose na potražnju.**

Mnoge regije već kombiniraju gospodarsku upotrebu sa zaštitom okoliša sljedećim mjerama: ponovno natapanje isušanih zemljišta, smanjivanje rizika od požara ili izrada novih proizvoda od drva niske vrijednosti. Prekograničnom razmjenom tih iskustava svi brže uče. Budući da se mnogi sektori oslanjaju na zajedničke sirovine, Komisija će **okupiti proizvođače, prerađivače i industrijske korisnike kako bi raspravljali o izgledima za opskrbu, uključujući fleksibilne usjeve s dvojnog namjenom**, te će poticati proširenje pristupa kojima se kombinira proizvodnja s obnovom, uključujući paludikulturu u močvarnim područjima ili uporabu drva niske vrijednosti kako bi se stvorili novi izvori prihoda i spriječili šumski požari. Komisija će postići konsenzus i dobrovoljnim pristupima odozdo prema gore, uključujući dobrovoljni sustav referentnih vrijednosti za procjene održivosti na poljoprivrednim gospodarstvima i suradnju s državama članicama i partnerima kao što su Ministarska konferencija o zaštiti šuma u Europi (Forest Europe), FAO i IFAD kako bi se konsolidiralo održivo gospodarenje šumama uzimajući u obzir regionalnu raznolikost i dugotrajne prakse. Postizanju konsenzusa doprinosit će **kontinuirana suradnja s državama članicama, istraživačima i dionicima**, među ostalim u okviru paneuropskog procesa **Forest Europe**. Biogospodarstvo će se oslanjati i na **predviđanja**. Bolje praćenje, predviđanje klimatskih i tržišnih rizika te spremnost na prilagodbu omogućit će europski lanci vrijednosti ostanu stabilni čak i u neizvjesnim vremenima. Kako bi se povećala otpornost, Komisija će provesti **analizu rizika lanaca opskrbe biomasom** te će za procjenu opskrbe biomasom poduprijeti upotrebu otvorenih podataka o praćenju iz programa **Copernicus**.

3.3. Opskrba primarnom biomasom

Biogospodarstvo započinje primarnom proizvodnjom, a održivost i konkurentnost mogu se kombinirati. Poljoprivrednici, šumari i ribari upravljaju europskim živim resursima, uspostavljajući ravnotežu između produktivnosti i brige o zemlji i vodi. U svakodnevnom radu brinu se za opskrbu hranom, obnovljive materijale i sredstva za život u ruralnim područjima.

U **šumama** se održivim gospodarenjem prilagođenim lokalnim uvjetima može osigurati dugoročna opskrba industrije i ujedno održavati otporni ponor ugljika.

U **poljoprivredi** se kružnim i održivim pristupima poboljšava plodnost tla i smanjuju troškovi. Sadašnjim i budućim ZPP-om pružat će se potpora poljoprivrednicima koji primjenjuju inovacije u biogospodarstvu te održive i regenerativne prakse, diversificiraju izvore prihoda i surađuju u novim lancima vrijednosti.

I **vodni resursi** mogu istodobno doprinositi raznolikijoj i otpornijoj opskrbi biomasom i zaštitu osjetljivih ekosustava. Smjernicama EU-a za akvakulturu i inicijativom EU-a o algama podupiru se proizvodnja i uporaba algi i školjkaša, a Paktom o oceanima pokrenut će se inicijativa EU-a za inovacije u plavom biogospodarstvu kako bi se upotrijebili nedovoljno iskorišteni sporedni tokovi vodene biomase i razvili morski lanci vrijednosti, među ostalim uporabom sporednih tokova kao što su riblji otpad ili školjke.

Otpornost vodoopskrbe od presudne je važnosti za biogospodarstvo. Integrirano upravljanje vodama, mjere učinkovitosti i procjene klimatskih rizika trebali bi se obuhvatiti odlukama o ulaganjima, u skladu s pristupom utvrđenim u Europskoj strategiji za otpornost vodoopskrbe. Zdravo tlo i uravnoteženi hidrološki ciklusi temelj su dugoročne produktivnosti i klimatske stabilnosti.

Sama **priroda** može postati sastavnica europske konkurentnosti. Tržišta u nastajanju za ugljične kredite i kredite za bioraznolikost mogu nagraditi one koji obnavljaju i štite prirodni kapital, čime se ruralnim područjima osiguravaju novi prihodi. U tu svrhu Komisija donosi metodologije **gospodarenja ugljikom** i uspostavlja registar EU-a u skladu s Uredbom o uklanjanju ugljika i gospodarenju ugljikom (CRCF). Nadalje, Komisija provodi **Plan za kredite za zaštitu prirode** kako bi usmjerila dobrovoljna tržišta visokog integriteta koja dopunjuju gospodarenje ugljikom. Da bi se ostvarila predvidljiva potražnja za programima koji se temelje na rezultatima i potaknula privatna ulaganja, uspostaviti će **Unijin klub kupaca**, čime će se osigurati pravedne mogućnosti i konkurentnost za proizvođače. Ta će dobrovoljna inicijativa poslati jasan signal potražnje za gospodarenjem ugljikom i trajnim uklanjanjem ugljika u skladu s Uredbom o uklanjanju ugljika i gospodarenju ugljikom (CRCF). Udruživanjem dobrovoljne potražnje privatnih poduzeća doprinijet će stvaranju novih izvora prihoda za europske poljoprivrednike i šumare te poduprijeti otporne vrijednosne lance biomase i korporativne obveze. Kako bi se dodatno pojednostavnilo sudjelovanje poljoprivrednika i šumara na dobrovoljnom tržištu gospodarenja ugljikom, Komisija će uspostaviti bazu podataka EU-a o gospodarenju ugljikom koja će sadržavati modele, emisijske faktore, proizvode koji se temelje na daljinskom istraživanju i referentne skupove podataka, što će smanjiti troškove praćenja i administrativne troškove.

Naposljetku, znanje je i dalje most koji spaja znanost, politiku i praksu. Komisija će uspostaviti **repozitorij znanja na razini EU-a** s praktičnim, lokalno prilagođenim smjernicama za poljoprivrednike, šumare i upravitelje zemljišta radi poboljšanja produktivnosti, otpornosti i pružanja usluga ekosustava.

4. ISKORIŠTAVANJE GLOBALNIH PARTNERSTAVA I DRUGIH PRILIKA

Biogospodarstvo je po cijelom svijetu u zamahu. Više od 50 zemalja donijelo je strategije za biogospodarstvo³⁹. U kontekstu klimatskih promjena, sve većeg pritiska na prirodne resurse i jačanja tržišnog natjecanja u području biomase važno je globalno usklađivanje o tome što je održivo biogospodarstvo. Suradnjom u području normi i smanjenjem nepotrebnih prepreka trgovini strateška partnerstva trebala bi omogućiti i otvoren i predvidljiv pristup tržištu za bioproizvode iz EU-a. EU namjerava sklopiti strateška partnerstva u području biogospodarstva, među ostalim s glavnim globalnim dobavljačima biomase. Cilj je, na operatorima predvidljiv način, podupirati daljnje trgovanje održivom biomasom, materijalima i biološkim rješenjima, uzimajući u obzir lokalne uvjete.

4.1. Širi pristup globalnim tržištima za Unijine biotehnologije, inovacije, biomaterijale i primjene

Europa može povećati izvoz biotehnologija, materijala, proizvoda, primjena i kružnih inovacija. Za to su industriji EU-a potrebni pravedni uvjeti pristupa tržištu, a ujedno je potrebno pratiti izvoz kako bi se spriječila nestašica biomase i negativni učinci na ekosustave. EU se na globalnoj razini natječe za održivu biomasu. Radi izbjegavanja volatilnosti i prekomjernog oslanjanja na pojedinačne dobavljače, uz održavanje znatne domaće opskrbe bit će važna diversifikacija izvora.

Uravnoteženi pristup tržištu za bioproizvode i biotehnologije ostvarit će se i trgovinskim sporazumima, partnerstvima i regulatornim dijalozima. Istodobno bi trebalo kontrolirati sve veću potražnju za biomasom i širenje globalnih tržišta za bioproizvode kako bi se spriječili negativni učinci na okoliš ili društvo drugdje u svijetu. Trgovina biomasom i bioproizvodima trebala bi biti u skladu s općim okolišnim i razvojnim ciljevima. Njih treba konsolidirati dosljednim i transparentnim informacijskim sustavima kojima se podupiru sljedivost i povjerenje u tržište, na primjer u okviru europskog zakonodavstva o deforestaciji.

Strategija Global Gateway pruža okvir u kojem se ulaganja u otporne lance opskrbe mogu povezati s razmjenom znanja i suradnjom u području inovacija, što omogućuje razvoj vlastitih snažnih i održivih sektora biogospodarstva, a potencijalnim dobavljačima olakšava pristup globalnim tržištima. Svrha partnerstava bit će doprinos lokalnoj dodanoj vrijednosti, vještinama i otpornim sustavima opskrbe u partnerskim zemljama. U Africi, u kojoj su nedavno doneseni akcijski plan za kružno gospodarstvo Istočnoafričke zajednice⁴⁰ i regionalna strategija za biogospodarstvo Istočnoafričke zajednice⁴¹, u okviru strategije Global Gateway već se podupiru projekti za izgradnju lokalnih kapaciteta, otvaranje radnih mjesta i promicanje odgovornog korištenja resursa. Platforme, kao što su Međunarodni forum za biogospodarstvo (IBF) i politički dijalog na visokoj razini o znanosti, tehnologiji i inovacijama u kojem sudjeluju Afrička unija i Europska unija, nastavit će podupirati razmjenu i suradnju u području istraživanja i inovacija. EU će podupirati razvoj vrijednosnih lanaca na biološkoj osnovi po cijelom svijetu, među ostalim u određenim afričkim zemljama, na način prilagođen lokalnim uvjetima.

³⁹ Gardossi i dr. *Bioeconomy national strategies in the G20 and OECD countries: Sharing experiences and comparing existing policies*, 2023.

⁴⁰ https://au.int/sites/default/files/documents/45336-doc-GIZ-AU_Continental_Circular_Action_V11.pdf.

⁴¹ [Final-Summary-EAC-BIOECONOMY-STRATEGY.pdf](#).

4.2. Osmišljavanje globalne agende održivog biogospodarstva

Zajedničko razumijevanje EU-a i njegovih glavnih međunarodnih i trgovinskih partnera važno je za poticanje privatnih ulaganja, dijaloga u ranoj fazi, suradnje u području istraživanja i inovacija, regulatorne konvergencije i ostvarivanja ciljeva održivosti, na primjer u vezi s održivom poljoprivredom, ribarstvom, akvakulturom i šumarstvom. EU će i dalje sudjelovati u glavnim međunarodnim forumima na kojima se oblikuju međunarodni uvjeti za biogospodarstvo te će se nastaviti zalagati i radit će na postizanju povezanih ciljeva iz Programa održivog razvoja do 2030., Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, Pariškog sporazuma i drugih multilateralnih sporazuma o okolišu.

EU će ojačati svoju partnersku ulogu u oblikovanju međunarodne agende za biogospodarstvo, među ostalim suradnjom s međunarodnim organizacijama (kao što je FAO). Uspostavit će snažnija partnerstva sa zemljama koje nisu članice EU-a radi dijaloga o koristima i kompromisima, suradnje na interoperabilnosti i poticanja zajedničkih projekata⁴². Kako bi surađivao s partnerima na usklađivanju podataka, najbolje prakse, parametara i standarda radi promicanja održive trgovine, EU će uzeti u obzir dosadašnja postignuća, kao što su glavna načela skupine G-20 o biogospodarstvu, osmišljena tijekom brazilskog predsjedanja skupinom G-20, ili ambiciozna načela i kriterije za održivo biogospodarstvo⁴³ koji su osmišljeni u okviru FAO-a.

Zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u i neposredni susjedi su partneri od strateške važnosti za EU, a njihova integracija u lance vrijednosti EU-a na biološkoj osnovi doprinosi uspostavi regionalnih središta biogospodarstva, smanjenju ovisnosti o vanjskim sirovinama i jačanju strateške autonomije EU-a.

EU će pokrenuti inicijativu za istraživanje i inovacije kako bi se razvila i uvela održiva rješenja u području biogospodarstva u regijama s visokim potencijalom s obzirom na biomasu, među ostalim u članicama inicijative BIOEAST, Moldovi, Ukrajini i na zapadnom Balkanu. Tom će se inicijativom mobilizirati kapital i ojačati industrijski ekosustavi izvan granica EU-a u korist država članica i zemalja pristupnica EU-u te će se osigurati da se sav uloženi trud temelji na solidnim ekološkim i socijalnim zaštitnim mjerama.

5. UDRUŽIVANJE SNAGA DRŽAVA ČLANICA, INDUSTRIJE, ULAGATELJA I CIVILNOG DRUŠTVA

Države članice i dionici ključni su partneri u provedbi strategije EU-a za biogospodarstvo i stvaranju sinergija s regionalnim i nacionalnim strategijama. Regije i općine presudne su za provedbu jer se brojna biogospodarska rješenja šire lokalnim lancima vrijednosti i općinskom javnom nabavom. Poljoprivrednici, šumari, ribari, industrija, privatni i javni ulagači, javna tijela na regionalnoj i lokalnoj razini te civilno društvo bit će aktivno uključeni u provedbu ove strategije.

Razvoj biogospodarstva EU-a mora se temeljiti na postojećoj snazi Europe u tom sektoru i uzimati u obzir regionalne razlike. Države članice znatno se razlikuju u dostupnosti

---

⁴² Na primjer, EU je 17. listopada 2025. u okviru FAO-a zajedno s Brazilom osnovao Skupinu prijatelja biogospodarstva.

⁴³ <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/92d6ae7c-2257-427f-a5a1-1f1223c89a47/content>.

biomase, zdravlju ekosustava, industrijskim kapacitetima, inovacijskim ekosustavima i zrelosti tržišta. Države članice poticat će se i na definiranje nacionalnih strateških profila biogospodarstva, na primjer kao primarni proizvođači biomase, prerađivači s dodanom vrijednosti, predvodnici plavog biogospodarstva ili bioinovacijski centri, te na njihovo uvrštavanje u nacionalne i regionalne partnerske planove te nacionalne energetske i klimatske planove. Dijalozi EU-a s državama članicama o biogospodarstvu nadovezat će se na Europski forum za politiku biogospodarstva⁴⁴, kojemu će od 2027. podršku pružati Centar za potporu politici biogospodarstva⁴⁵ i Europski odbor za poljoprivredu i hranu (EBAF).

Kako bi osposobile svoju radnu snagu za biogospodarstvo i uskladile potrebe tržišta rada s novim prilikama, države članice i regije potiču se na promicanje programa obrazovanja, osposobljavanja i prekvalifikacije/usavršavanja povezanih s biogospodarstvom za radnike i tražitelje zaposlenja. Platforma dionika kružnog gospodarstva⁴⁶ i buduća mreža dionika u biogospodarstvu zajedničkim će snagama okupiti primarne proizvođače, industriju, ulagače i civilno društvo kako bi se poticale veze s inicijativama kao što su Mreža pouzdanih ulagača Europskog vijeća za inovacije i dijalog s mladima u okviru programa mladih ambasadora biogospodarstva EU-a⁴⁷. Osim toga, ojačat će se veze posebnih obrazovnih inicijativa EU-a relevantnih za biogospodarstvo, kao što su Europsko sveučilište za biogospodarstvo, BIOEAST Uninet, Globalni savez za biogospodarstvo i Globalni mladi predvodnici u biogospodarstvu.

Europska komisija nastavit će unapređivati praćenje biogospodarstva EU-a putem sustava EU-a za praćenje biogospodarstva⁴⁸ te surađivati sa zemljama i regijama u EU-u i na međunarodnoj razini.

6. ZAKLJUČAK

Europa ima znanje, industrijsku bazu i ljude da bude predvodnik globalnog prelaska na održivo i konkurentno biogospodarstvo. Smanjenjem strateške ovisnosti o uvezenim sirovinama dobivenima iz fosilnih goriva te diversifikacijom lanaca opskrbe koji se temelje na obnovljivim i kružnim resursima biogospodarstvo će doprinijeti i većoj gospodarskoj sigurnosti i sigurnosti europskih resursa u svijetu u kojem vlada sve veća neizvjesnost.

Za ostvarenje te vizije bit će potrebno koordinirano djelovanje na razini EU-a te na nacionalnoj i regionalnoj razini. Zajedničkim radom možemo postići da europski biološki izvori budu pokretači rasta i otpornosti, poduprijeti stratešku autonomiju i provesti pravednu tranziciju u kojoj nijedna regija neće biti zapostavljena. Komisija će objaviti izvješće o provedbi ove strategije do 2028.

Snažno europsko biogospodarstvo nije samo ekološki imperativ nego i strateško ulaganje u dugoročni mir, stabilnost i prosperitet Europe.

---

⁴⁴ [Europski forum za politiku biogospodarstva – Istraživanje i inovacije.](#)

⁴⁵ Centar za potporu politici biogospodarstva pokrenut će se 2027. na temelju programa rada Obzora Europa za 2026.

⁴⁶ [Početna stranica | Europska platforma dionika kružnog gospodarstva.](#)

⁴⁷ [Mladi ambasadori biogospodarstva – Istraživanja i inovacije.](#)

⁴⁸ Trendovi u biogospodarstvu EU-a – ažurirano 2024., [Repozitorij publikacija JRC-a – Trendovi u biogospodarstvu EU-a – ažurirano 2024.](#)

PRILOG: Ključne mjere i zaključci

PROŠIRENJE INOVACIJA I ULAGANJA: OD LABORATORIJA DO PRIMJENE

Mjere	Rok
Donijeti akte o biotehnologiji	2025. treće tromjesečje 2026.
Uspostaviti Europski forum biogospodarskih regulatora i inovatora	prvo tromjesečje 2026.
Donijeti zahtjeve za normizaciju za vrata i prozore, proizvode/elemente i pomoćne elemente od konstrukcijskog drva, ploče i elemente na osnovi drva i proizvode za toplinsku izolaciju u skladu s Uredbom o građevnim proizvodima	2026.
Podupirati suradnju primarnih proizvođača radi poticanja zajedničkih ulaganja u inovativne lance vrijednosti na biološkoj osnovi pomoću potpore ulaganjima u okviru ZPP-a, sektorskih intervencija i Europskog partnerstva za inovacije	2026.
Osnovati Europsku skupinu za ulaganje u biogospodarstvo	2026. – 2028.
Preispitati postojeći sporazum o partnerstvu CBE-JU-a i utvrditi najdjelotvornije i najučinkovitije buduće mogućnosti suradnje u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira	2026. – 2028.
Raditi na tome da se održiva bioproizvodnja i druge gospodarske aktivnosti na biološkoj osnovi na odgovarajući način uzmu u obzir u predstojećim revizijama delegiranih akata o taksonomiji EU-a	2026. – 2028.
Revidirati Preporuku o uporabi metoda mjerenja ekološkog otiska i priopćavanju	četvrto tromjesečje 2026.

RAZVOJ VODEĆIH TRŽIŠTA ZA MATERIJALE I TEHNOLOGIJE

Mjere	Rok
Analiza i razmjena najbolje prakse o kaskadnoj uporabi sa zajednicom stručnjaka u okviru Centra znanja Europske komisije za biogospodarstvo	2026. – 2027.
U paketu mjera za energetske uniju za iduće desetljeće uzet će se u obzir iskustvo provedbe Direktive o obnovljivoj energiji, uključujući njezine kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova te tehnološki razvoj u području energije iz obnovljivih izvora.	2026.
U skladu s člankom 3. stavkom 3. Direktive o obnovljivoj energiji objaviti izvješće o učinku, među ostalim na bioraznolikost, klimu i okoliš, te o mogućim poremećajima na tržištu do kojih dolazi uslijed provedbe programa potpore država članica za biomasu.	2027.

Donijeti kriterije i ciljeve za plastiku na biološkoj osnovi u okviru Uredbe o ambalaži i ambalažnom otpadu	2027.
Delegirani akti Uredbe o ekološkom dizajnu za održive proizvode u vezi sa zahtjevima za ekološki dizajn tekstila i namještaja, kako je najavljeno u prvom planu rada za Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode	2027. – 2028.
Nastavak rada na normizaciji građevnih proizvoda na biološkoj osnovi u skladu s Uredbom o građevnim proizvodima	2026.
Potpora razvoju dolina industrijske simbioze i centara biogospodarstva	od 2026.
Uvođenje alata za koordinaciju konkurentnosti, uključujući dobrovoljni savez za Europu na biološkoj osnovi	četvrto tromjesečje 2026.
Metodologija za certificiranje dugotrajnog skladištenja ugljika u zgradama u skladu s Uredbom o uklanjanju ugljika i gospodarenju ugljikom (CRCF)	2026.
Unaprijediti zahtjeve za zelenu javnu nabavu i uspostaviti vodeća tržišta za biomaterijale i čiste strateške tehnologije revizijom zakonodavstva EU-a o javnoj nabavi	u tijeku

JAMAC DUGOROČNIH IZGLEDA ZA BIOGOSPODARSTVO – BIOMASA IZ ODRŽIVIH IZVORA

Mjere	Rok
Razmjena dobrih praksi za lokalnu kružnu uporabu nusproizvoda životinjskog podrijetla za koje se dodjeljuje potpora u okviru mreže ZPP-a	2027.
Podupirati proizvodnju bioplina i biometana uporabom biootpada i ostataka te omogućavanjem upotrebe suproizvedenog digestata kao gnojidbenog proizvoda na biološkoj osnovi u skladu s trostranim ugovorom	2026.
Procijeniti najbolje prakse i inovacije u biogospodarstvu kako bi se povećala učinkovitost uporabe dušika u biogospodarskim sustavima i mrežama vrijednosti	od 2026.
Izdati smjernice o kružnim poslovnim modelima	2027.
Unaprijediti podatke i modeliranje za praćenje dostupnosti biomase (oslanjajući se na Centar znanja Europske komisije za biogospodarstvo)	od 2026.
Započeti s inicijativom za inovacije u plavom biogospodarstvu i s tim povezanim financiranjem iz programa Obzor Europa	2026. – 2027.
Podupirati pristupe razvoju održivog biogospodarstva koji se temelje na podacima: integracija podataka dobivenih promatranjem Zemlje radi praćenja dostupnosti održive biomase i povezanih promjena u uporabi zemljišta te bioraznolikosti	2027.
Uspostaviti repozitorij znanja na razini EU-a s praktičnim, lokalno prilagođenim smjernicama za poljoprivrednike, šumare i upravitelje zemljišta radi poboljšanja produktivnosti biomase, otpornosti na ekstremne vremenske uvjete i pružanja usluga ekosustava, među ostalim u okviru misije EU-a u vezi s tlom	do 2030.

ISKORIŠTAVANJE GLOBALNIH PARTNERSTAVA I DRUGIH PRILIKA

Mjere	Rok
-------	-----

Na temelju sporazuma EU-a o slobodnoj trgovini i u okviru drugih partnerstava i međunarodnih foruma poboljšati suradnju u širenju pristupa tržištu za rješenja za održivo biogospodarstvo; utvrditi i ukloniti regulatorne i tehničke prepreke trgovini radi potpore ulaganjima u sektore na biološkoj osnovi	u tijeku
Suradivati s odabranim partnerskim zemljama na promicanju europskih inovacija i uspostavi strateških partnerstava te podupiranju ulaganja, među ostalim u okviru partnerstava za čistu trgovinu i ulaganja te strategije Global Gateway	2026. – 27.
Unaprijediti globalnu suradnju i pojednostavniti globalno upravljanje održivim i kružnim biogospodarstvom	u tijeku

UDRUŽIVANJE SNAGA DRŽAVA ČLANICA, INDUSTRIJE, ULAGATELJA I CIVILNOG DRUŠTVA

Mjere	Rok
Dijalozi EU-a o biogospodarstvu s državama članicama – provedba strategije EU-a za biogospodarstvo, pokretanje platformi dionika za kružno gospodarstvo i biogospodarstvo, Europski odbor za poljoprivredu i hranu (EBAF) i program mladih ambasadora EU-a za biogospodarstvo	od prvog tromjesečja 2026.
Pratiti biogospodarstvo EU-a u okviru sustava EU-a za praćenje biogospodarstva s obzirom na gospodarske i okolišne aspekte	od 2026.